

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo leto 1 gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino in dopise sprejema J. Krajec v Novem mestu.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Gospodarske stvari.

Nekoliko o prešičjereji.

Prešičjereja je za Dolenjsko jako pomenljiva. Ne le da si vzredé Dolenjci za lastno potrebo dovolj prešičev, prodajo jih še kaj dosti plemenih Gorenjcem, Notranjcem itd. Prodajo pa tudi vsako leto pomenljivo množico opitanih prešičev v Ljubljano, posebno pa na Tirolsko in Bavarsko. Še veliko večjega pomena postala bode pa prešičjereja, ko bode stekla dolenjska železnica. Kar je pa na Dolenjskem gledé prešičjereje še zelo pomanjkljivo, je dvoje.

Prvo je to, da se ne skrbi dovolj za požlahtnenje domačega plemena, drugo pa to, da pomanjkuje krme, ko se zima skončuje in spomlad pričinja. Domače plemo ni gledé velikosti ravno napačno, domači dolenjski čisto navadni prešiči so že veliki. Druga je pa gledé na to, kako se pitajo, posebno pa še gledé na to, koliko imajo kosti v primeri z mesom in mastjo. Za pitanje bi postali naši prešiči veliko boljši ako bi jih pametno križali z angleškimi plemeni, posebno z jorkširci. Spitali bi se prej — pa tudi bolje; to bi pokazala tehtnica. S križanjem z angleškimi

prešiči postalo bi pa tudi razmerje med kostmi in mesom ter mastjo veliko vgodnejše. Kostmi tehtale bi veliko manj, meso in mast pa veliko več, ker imajo angleški prešiči kaj tanjke kosti, naši domači pa sila debele. Prav odločne koristi bi torej bilo, ako bi si Dolenjci kaj bolj prizadevali domače prešičje plemo z angleži križati. Da vse hvale vredno bi bilo, ako bi tudi naša slavna c. kr. kmetijska družba za to skrbela, da pridejo lepi angleški jorkširski mrjasci na Dolenjsko. Mogoče, še celo jako mogoče je, da bi ta skrb Dolenjski večji denarni gospodarski vspeh naklonila, kakor pa skrb za vsakoletno konjsko dirko (!).

S takozvanimi sufolki ne bilo bi dosti pomagano, dasi je to tudi prav fino angleško plemo; le majhno je proti jorkširskemu, in pa proti mrazu še bolj občutljivo. Kar je pa kar odločna, pa ne ravno redka napaka v dolenjski prešičjereji je to, da se vpeljujejo sem ter tje tako zvani pikci, ali mali hrvaški turopolci za plemo, da se z njimi domače plemo križa. Pikci so res da za pitanje kaj fini, hitro in prav močno se opitajo. Ali kaj pomaga to, ko pa lep domač, ravno toliko star prešič pikca dvakrat odtehta, ker so pikci tako

PODLISTEK.

Potne črtice.

(Piše Jakob Gregorič, iz Stopiške fare.)

(Dalje.)

Dné 6. rožnika t. l. v večer se odpeljemo iz Novega Jorka z vlakom v Joliet v deželi Illinois. Med to potjo sem opazoval po polji. Videl sem mnogo lepega polja in poljskih pridelkov; posebno so lepe strni, pšenica, rž in oves. Koruze je toliko posejane, da se moraš le čuditi; tudi vinska trta prav lepo raste samo to je škoda, da je ne obdelujejo bolj v obilnej meri, samo v brajdah sem videl zasajene okoli hiš. Ne okopavajo je nič, samo malo z večjega jo obrežejo. Rodi pa prav obilo sredne grozde črne barve veči del. Tudi se dobi trta, ki ima grozde bele barve. —

Živinske klaje je tudi obilo po tej deželi.

Ali ne boš videl, da bi jo tako spravljali, kakor pri nas. Tu ti kar z mašino pokosi, z mašino razkopava, z mašino pograbi, tudi na voz z mašino nalaga — vse le z mašinami delajo.

Strn se ravno tako z mašino požanje tudi v več krajih z mašino kar na njivi omlati. Slamo in mrvo pa kar na kupe tam na prostem stlačijo, tako je pripravljena za zimo.

Živino imajo pa jako lepo in dobre vrste posebno lepe so krave. Ko bi pri nas na kranjskem imeli takošno kravo, dobiš več kakor 200 gld. zanjo. Prav dobre so za vžitek svinje; debelijo tukaj tako po letu, kakor pri nas po zimi. Mnogo, mnogo velikanskih jabolčnih vrtov sem videl pa prav obilo so letos rodili.

Cest razven železnice, katera je po Ameriki na vse kraje razpeljana, ni veliko. Železniški vozovi so drugač izdelani kakor pri nas; mnogo vagonov je, ki merijo od 19 do 20 metrov; vo-

majhni. Nasprotno bi vtegnilo pa kaj pravo biti, na Dolenjskem jedenkrat z italijanskim tako zvanim padovanskim plemenom poskušati, to je, ga z domačim in pa angleškim plemenom križati. Se ve da bi morali domače svinjake povečati, preden vpeljemo padovansko pleme, kajti padovanci so tako veliki, posebno pa dolgi, da bi zamogel lep doraščen prešič le pri odprtih vratah iz korita navadnega domačega svinjaka žreti. Dolenjski petični gospodarji, poskusite to, sezite po padovancih, prav mogoče je, da bode cela Dolenjska dobila povod, da vam bode hvaležna.

No rekli smo, da je na Dolenjskem gledé prešičje reje še druga pomanjkljivost ta, da pomanjkuje kaj rado krme, ko se zima skončuje in spomlad pričinja. Kadar presnina, korenje, pesa, repa slabo obrodi, in kadar je zima dolga, morajo prešiči marsikje za ljubo vzeti kuhano deteljo, kuhane ajdove pleve, ker drugzega ni pri hiši. Jeseni se pa znabiti ni vedelo, kamo z repnim, pesnim, zeljnim, korenjevim listjem. Polaga se ga kolikor le mogoče goveji živini, katera vdobi po njem kaj hudo drisko. Obeša se v kozolce, pod kape kjer pri deževnem vremenu segnije. Pa ako tudi ne segnije, ako se dobro posuši, sitnost je pač vedno veliko večja, vse to šele sušiti, suho zopet spravljati, kakor pa tako le ravnati: Vzemi listje razne opresnine in sesekaj ga na debelo. Sesezano stlači ako imaš kake slabe kadi ali sode prav dobro v te, po vrhu deni pa kakor nad kisavo dilje ter kamenje ter zalij z vodo. Proti koncu zime, ko ti bode že korenje, pesa, repa pošla, ne bode ti manjkalo prav fine krme. Ako pa nimaš take posode, skoplji pa blizo doma meter globoko dva metra široko, ter po potrebi dolgo jamo. V njo zatlači sesekano listje opresnino prav dobro, in sicer tako,

da bode še čez jamo vrh stal, pa zasuj vse z izkopano zemljo, katero tudi dobro potlači. Na spomlad odpri jamo in našel bodeš v njej kaj fino skisano nekoliko močno dišečo krmo za prešiče, katero kaj radi jedo, in katera jim vsaj desetkrat boljše tekne kakor pa suha kuhana detelja, kuhane ajdove pleve. Torej le v jamo z listjem opresnine, ako tudi to do zdaj ni bila še navada.

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Osmi dan tega meseca so se zopet na **Dunaju** odprla vrata one hiše, kjer avstrijski poslanci kujejo postave za nas podložne. Prišli so skoraj vsi poslanci: ali znano je, da je pa dosti tacihi, ki jo preradi zopet brž zapusté. Pričujoči so bili vsi ministri. Vrli naš poslanec g. Pfeifer je brž v prvej seji podal z drugimi slovenskimi poslanci vred nujni predlog, naj vlada nemudoma preišče škodo, katere sta na Kranjskem spomladi in po letu napravila toča in mraz v političnem okraju novomeškem in krškem, pa povodnji v okraju radovljiškem ter naj poda podporo potrebnemu prebivalstvu. Bilo je tudi mnogo družih predlogov in pritožb: češki poslanec Eim, se je pritožil, da se v Pragi gojenecem kadetne šole prepoveduje češko govoriti, drug gospod, da se vojaki preveč mučijo pri vajah, zopet drug je predlagal, naj se pusté na odpust vojaki, edini sinovi roditeljev, ki zasajajo nove vinograde z ameriškimi trtami. Istrski poslanec doktor Bartoli pa se je jezil, da isterski Lahoni ne smejo počenjati, kar bi se jim ljubilo. Zahteval je, naj minister prepove duhovnom in učiteljem — slovenskim to se vé — agitovati za volitve. Lahoni

zijo pa veliko hitreje kakor pri nas, tukaj nimajo tudi nič čuvajev — le z rokami dajajo znamenja eden drugemu, zato je pa mnogo, mnogo nesreč na železnici.

Dné 8. rožnika smo se pripeljali v Joliet. Izstopili smo in šli iskat svojih rojakov. Našli smo jih; prav prijazno so nas sprejeli in nam postregli s čajem in pivom. To pijačo imajo tukaj navadno, kakor pri nas vino. Ostal sem pri svojem prijatelju štiri dni. Rad bi bil dobil delo; zakaj Joliet je veliko mesto z mnogimi tovarnami, kjer tudi mnogo Slovencev prebiva. Največje veselje tu ostati mi je bilo, ker se zdaj tudi katoliška cerkev zida in tudi g. župnik so Slovenec. — Bil sem pa tudi silno žalosten, pa kaj bi ne bil? Denarja nisem imel več, kakor en dolar, kaj je početi? kam se obrniti? Vdam se v božjo voljo in se poslovim od svojih prijateljev in se odpeljem v mesto „Aurora“, kakih 8 ur

hodá od Jolieta. Iščem kje je kaki Slovenec in poprašujem celi dan, ali zastonj je moj trud, ne zvem čisto nič; kje prenočiti brez denarja? Šel sem iz mesta kakih pet četrť ure daleč, kjer sem skušal priti v neki živinski hlev. Ali žali Bog hlev je bil zaklenjen. Vležem se pod hrastovo drevo, opraviš še večerno molitev in se tako Bogu priporočim, da me varuje vsega hudega v tej tujej zemlji. Spal nisem celo noč; zalivale so mi solze oči od velike žalosti, ko sem se spominjal svojega žalostnega potovanja. Rečem le, ljubi možje, kateri imate doma svojo družino in svojo ljubo ženo, ne hodite v Ameriko, ker vi ne veste, kako velika skrb in žalost je podati se v tako daljni kraj. Posebno pa dekleta in sploh ves ženski spol, ne hodite v Ameriko, ako hočete kršansko živeti in srečno umreti. Ne rečem pa za takošne ženske, katere imajo može v Ameriki. Ali vendar tudi za take ni nikakor zdravo seliti

ti naj delajo krivice — ti slovenska para pa molči! Ne boš Jaka!

Minister za finance je podal **proračun** za drugo leto. Potem ima Avstrija leta 1892 — 584 milijonov 620 tisoč gld. stroškov — pa 585 milijonov 240 tisoč prihodkov — tako da bode za 617 tisoč gld. presežka. To je sicer jako malo; ali če pomislimo, da se za vojsko zopet zahteva veliko milijonov, tako, da bodo troški za blizo 20 milijonov večji, moramo pač biti zadovoljni — da vsaj novih dolgov ne delamo. Prosil je tudi, naj mu gospodje ne delajo preveč sitnosti z novimi zahtevami — ali ubogali ga pač ne bodo. Ta bode zahteval to, uni pa drugo — za vse pa je treba denarja.

Ko se je peljal naš ljubljani vladar na Češkem iz nemškega mesta **Liberca**, so na srečo našli še pravi čas na tiru petardo, ki bi se bila imela razpočiti, ko bi se bil pripeljal cesar. Kedo je storil to hudobijo, se ne vé. Oblast je obljubila 10.000 gld. njemu, ki bi izdal hudobneža. — Češki listi se pritožujejo, da Ogri niso prišli gledat češke razstave. — No, Madjar še ni ljubil Slovana, pa ga ne bode.

Kaj je novega po širokem svetu?

Vedno se še govori in piše, da se bode, ali da ste se zvezali **Rusija** in **Francija**. Nekateri, tudi ruski listi, pa to naravnost zanikujejo.

V **Italiji** ali kakor pravimo na Laškem, se godi od dné do dné lepše, kar kaže, kako prav imajo sv. oče, ki se pritožujejo, da niso prosti. — S Francoskega je prišlo v Rim z več vlaki deset tisoč Francozov, da se zahvalijo papežu za prelepo pismo o delavskem vprašanju. Italijani so to grdo gledali — slednjič jeli romarje napadati; tri so deli celó pod ključ, pa jih kmalu

zopet spustili. Nameravalo je priti še deset tisoč Francozov; a sedaj ostanejo doma. Sv. oče so torej tako prosti, da celó govoriti ne smejo s svojimi otroci. Tudi njih grad Vatikan je v vednej nevarnosti. Govori se, da bi gotovo zapustili Rim, ako ne bi bili vže tako stari. Pač pa je tista laška vlada kaj rada privolila, da se je v mestu Nici postavil spomenik prekucuhu Garibaldi-ju. Pri tej priliki se je govorilo, da Rima papež ne dobi nikdar več, Trst in Trident pa naj se vrže v žrelo nenasitenim Italijanom!

Parnell nekdanj imenitni irski vodja je umrl. Bil je nekdanj dasi protestant med Ircei jako spoštovan in ljubljen, ko se je pa zvedelo, da živi z neko drugo zakonsko ženo, je pri vernih Irceih močno zgubil svoj upljiv. Pozneje jo je vzel v zakon; ali vendar bi težko dobil prejšnje zupanje, ako bi ga tudi ne bila pograbila smrt.

Umril je tudi francoski general **Bulanžé** umoril se je sam. Ta mož je skušal pred leti napraviti na Francoskem prekucijo, in kakor nekdanj Napoleon dobiti oblast v svoje roké. Imel je precej prijateljev. Z njegovo smrtjo je pa gotovo zaspala tudi reč njegova.

Predsednik mlade republike **Brazilije** v južni Ameriki je baje bolan. Pravijo, da bodo izvolili drugega.

Piše se nam:

Iz Novega Mesta, 13. oktobra. Naš vrli župan, g. notar dr. **Poznik** se je odpovedal županstvu. Pretečeni petek se je to sporočilo mestnemu zastopu, ki je obžalovaje vsprejel to žalostno novico ter precej izvolil štiri gospode, da gospoda doktorja zahvalijo v imenu vsega zastopa za njegovo uspešno in obče koristno županovanje skozi sedem let ter naj ga ob enem naprosijo, naj še

se iz ljube slovenske domovine! Zjutraj sem jel zopet iskati in sem res našel Slovence, pa tudi delo tukaj v Aurori. Delo je težavno pa majhen zaslužek; Angleži plačajo le težavno delo. To je gola resnica kdor se poda v Ameriko ta mora delati več kakor premore, da ni zadosti samo delati marveč tudi v vsako smrtno nevarnost se mora podati in tako rekoč svoje življenje vagati in velikokrat tudi darovati sam sebe v smrt. Ravno dné 29. avgusta t. l. sem delal jaz in moj tovariš **Martin Dežman** na železniškem tiru. Železniške prage sva iz vagonov skladala tako, da se je vlak zmirom počasi naprej premikal. Kar na enkrat se pa dva bruna spreta, ko sta se pokoncu postavila, ker je šel vlak naprej, mojega tovariša vržeta vznak na hrbet med vagone. K sreči je pal na tisto železo, s katerim so vagoni skupaj vpreženi, ko bi bil pal le malo bolj na stran, skončano bi bilo njegovo življenje. Tudi jaz bi bil

dvakrat že skorej pri takošnji priložnosti končal svoje življenje, pa me je vendar Bog in Marija obvarovala nagle smrti. Vprašanje pa je, je li taka velika nevarnost samo za telo tukaj v Ameriki? Nikakor ne! kakor je velika nevarnost za telo, še večja je za dušo.

Tukaj se gode strašne grozovitosti v več krajih, katerih pa ne bom našteval. Samo to rečem: „Ljubi Slovenci, vsi kateri greste v Ameriko iskat pozemeljskih zakladov, ne zgubite svojega največjega zaklada, katerega tatje ne morejo ukrasti, to je svoje duše? Zlasti pa vam žene veljajo te besede. — To vsi vemo; ali potovati moramo, da pridemo na kraj, na katerega smo namenjeni in za katerega smo vstvarjeni — v srečno večnost. Ali koliko jih potuje temu ravno nasprotno. Koliko mož in tudi žensk je tukaj v Ameriki, ki brezvestno žive, takorekoč trebuh imajo za Boga, kar zaslužijo vse zapijo in še dosti ni,

dalje prevzame težavno butaro županstva. Gospodje so to storili, ali gospoda notarja nikakor niso mogli pregovoriti, da bi se dal zopet voliti.

Vemo sicer, da ima gospod res mnogo posla, da tudi njegovo zdravje ni tako krepko, kakor je bilo — ali zaradi občenega blagra vendar tudi mi srčno obžalujemo, da se je to zgodilo. Poznamo namreč mirnega in delavnega gospoda, vemo, da mu je bil blagor mesta res pred vsem na srcu. Pa zakaj se je odpovedal?

Nekatere vzroke smo vže zgoraj naveli; poglavitni vzrok vendar je bil ta, ker gospod ni maral trpeti, kako se je od neke strani segalo v občinske pravice — vzlasti policijske: naši mestni stražarji so se rabili drugod, a policijski odsek niti ni vedel kje. Tudi ves mestni zastop nikakor ni zadovoljen s takim ravnanjem. Izvolil je v istej seji dva gospoda, ki sta se v pondeljek odpeljala v Ljubljano, da se pri c. kr. deželnej vladi potegneta za pravico mestnega zastopa.

Žal, da je zadnji čas v našem Mestu nekako pusto, česar doslej nismo bili nikdar vajeni. Upamo, da se nam bode vreme zjasnilo — in se povrnil med dobrovoljne Novomeščane zopet veseli dnevi. Bog daj!

Novega župana bode volil mestni zastop v nedeljo 18. t. m. Bog daj, da bi bil vreden naslednik g. Poznika — skrben za blagor naše nepremožne občine.

Slavno c. kr. okrajno glavarstvo je najstrože zapovedalo vsem gostilničarjem v Mestu in v Kandiji, da nikakor ne smejo imeti svojih gostilen dalje odprtih, kakor — ta mesec do 11. ure drugi in dalje po zimi pa le do 10. ure. Nekaterim bode to prav neprijetno — bodo pa laglje vstali!

doma imajo pa svoje otroke in svojo ženo v revščini in jih puste tako rekoč od vsega hudega konec jemati potem pa kolnejo, da ni tukaj v Ameriki zaslužka. Resnica je, da zaslužek je majhen in da delo se težko dobi, posebno na zimo; ali po letu se pa že dobi delo. Pošten človek si še zmirom več prisluži, kakor pa doma. Zopet je mnogo družih, ki so pozabili, da so obljubili svojim ženam, ali svojim možem zvestobo do konca svojega življenja, — mnogo mož in tudi žensk dela temu ravno nasproti — valjajo se tako rekoč po blatu in prelomljujejo šesto in deveto božjo zapoved, ter delajo še z drugimi ženami ali možmi zvezo in ciganske poroke. Gosposka to se vé da prepoveduje, ali kdo bo takošnim ljudem prišel na konec? Ni še dolgo, kar je tukaj v Čikagi gosposka takega tička zasačila in ga djala v zapor. Tista žena, ki se je z njim tako po cigansko poročila, so djali v zapor na šest let; za

iz Novega Mesta. — Slavnost v proslavo imendana presv. cesarja Fran Josipa I., dné 3. t. m. se je vršila v naši Čitalnici povsem dobro. Na odru je stal kip presv. cesarja jako krasno okinčan; pesem „Na cesarja“ s trikratnim „živio-klicem“ in k sklepu s cesarsko pesmijo se je navdušeno in dobro pela. Občinstvo pa jo je stojé poslušalo. Volaričev ženski zbor „Divja rožica“ je jako dopal ter se moral na občo zahtevanje ponavljati; istotako nam je Schubertovega „Popotnika“ (samospev) g. J. Grm krasno predaval, tudi četverospjev „Dekletu“ je bil lep. Zbore je vodil spretni kapelnik g. Vac. Tuček. Po koncertu vršila se je prosta zabava.

V nedeljo dné 11. oktobra je imel naš vrli „Sokol“ svoj zadnji letošnji izlet v Sevno pod Trško goro. Dasi je bila pot vsled zadnjega deževja zelo slaba, vendar se ga je udeležilo lepo število članov in njegovih prijateljev. Zabava je bila prav domača mej petjem, godbo in drugim razveseljevanjem. Omeniti nam je tudi, da smo jeli jako okusnega koštruna po hrvatskem načinu pečenega poleg pristne dolenjske kapljice.

Z Dolenjskega 10. oktob. — Trgatev so ljudje većinoma dovršili. Kakova je? Kakor čujemo, so dobili naši vinorejci, kjer so vinogradi še zdravi precej grozdja, ki je prav dobro dozorelo. Vino bode, tako trdijo, slajše in močnejše mimo lanskega — in kjer ni bilo kakove nezgode, ga bode tudi več nateklo v sode. — Ali žali Bog, niže doli od Št. Jerneja, kakor na Belokranjskem v mnogih gorica h gospodari i končuje trtna uš; drugod pa je zopet v mnogih gorica h klestila enkrat ali celo še večkrat neusmiljena toča. V trškeji gori na priliko nam je Bog poslal to šibo kar dvakrat, zato bode tudi pridelek komaj tretjina tega, kar bi se bilo sicer dobilo.

moža pa ne vem, kako dolgo bo dobil, odpeljali so ga k viksi sodnji v Joliet. Tam mu bodo dali „pušlec“ za drugo poroko, da bo zadovoljen z njim.

Žalostno je, pač dosti žalostno slišati take novice. Ljubi možje ali žene, vprašam vas: „Ali vas ne bolijo srea, da tako brezvestno živite in tako pozabite eden na drugega?“ Vi, kateri tako živite, pač ne popotujete prav, da bi dosegli svoj namen. — Žena tega moža, katerega so djali v zapor, tukaj moram omeniti, da ni tudi nič drugega vredna doma. Ona se je tudi tako grdo obnašala doma, in je v tem času pomnožila dvoje otrok brez svojega moža. Žal, da ona ni edina izmed žensk, ki se tako sramotno vedejo doma. Kako bodo take žene svoje otroke potem prav učile, ko same tako živé.

(Dalje prihodajč.)

Letos se je jako jasno pokazalo, kaj je škropljenje. Ker je bilo lani suho leto, trtne rose tudi tamo ni bilo veliko, kjer se ni škropilo; drugače pa je letos. Kedor je škropil, ima zeleno trsje, lepo grozdje, kedor ni škropil, ima pa suho trsje in nekaj nezrelega kislega grozdja. Menda bodo dobili sedaj pamet tudi zadnji neverni Tomaži!

Druga letina se mora po večini šteti med srednje, celo slabše. Fižol je obrodil dobro; krompirja imajo precej — zlasti, kjer so sadili „onejda“; ajda je polna, kjer je popolnoma dozorela pred slano — ali v mnogih krajih jo je mraz pritisnil. Ozimina in tudi druge reči sploh so bolj slabe.

Jakolk in hrušek je precej in napravili so mnogi veliko sadnega mošta — pa bi ga bili lahko še več. Škoda, da nam češplje po Dolenjskem niso skorej nič obrodile.

Malo trda bode šla, ali z božjo pomočjo bomo pretolkli zimo.

Iz Karlovca. (Zvršitev jubilarne slovesnosti.) Ker je dné 30 septembra t. l. v „Dolenjskih Novicah“ oznanjeno bilo, da bode veleč. o. Gilbert Gravl, naš domorodec, Slovenec, dné 4. oktobra v Karlovcu v cerkvi presvete Trojice slavil 50letnico svojih slovesnih redovnih obljub, hočemo sedaj tudi objaviti, kako se je to zvršilo. Vršilo se je prav dostojno in izvanredno lepo. — Na dan slavnosti ob 8. uri gre oče guardian v cerkveni opravi z celo samostansko družino v sobo jubilarjevo ga pozdravi in mu v roke podá prižgano svečo, veleč: Prejmi luč v roke, da se zanaprej učiš bežati pred deli temé in nasledovati vzglede svetlosti. Na to mu podá palico, rekoč: Prejmi podporo starosti, da po poti božjih zapovedi in redovnega vodila neutrujen hodiš in varno prideš v nebeško domovino. Na to grejo vsi z vrednim jubilarjem v cerkev pred veliki altar, kateri je bil prekrasno okinčan; tu o. guardian zapoje: „Veni creator Spiritus“, to je pridi sveti Duh, kar kor nadaljuje. Veleč. o. jubilarant poklekne v za njega posebej prirejeno klop, o. guardian pa počne brati sv. mašo. Po dovršeni sv. maši, pri kateri je bila vsa šolska mladež, in mnogo družega krščanskega sveta pričujočega, vpraša o. guardian jubilarja: Kaj želite prečastiti oče? Jubilarant odgovori: Prosim ponižno od Vaše prečastitosti in od sv. reda milost jubileja, da se morem mirneje pripravljati na smrt in priti enkrat do večnega jubileja. Na to napravi o. guardian prelep govor, opomnivši, kako najlepša žrtva je, katero človek v obče Bogu doprinese more, žrtvovanje samega sebe. In to glejte! je storil naš vredni jubilar veleč. o. Gilbert, ko je vprav danes pred 50 leti s telesom in dušo sebe Bogu požrtvoval in prisegel komaj 23 let star v tem frančiškanskem redu vstrajati do smrti. Danes ga pa vidimo, da to isto ponavlja kot častiti starček

v svojem 74. letu z sivimi lasmi. Dalje opomni, da je vreden svečar v 50. letih mnogo deloval za obče dobro kot redovnik, duhovnik in kot učitelj in katehet skoz 22 let na učiteljskem polju, in da si je pridobil v vzgoji šolske mladeži lepih zaslug, vsled katerih je kot učitelj v Kamniku prejel očitno pismeno pohvalno priznanje od vis. c. kr. kranjske deželne vlade in od ljubljanskega knezoškofijskega konzistorija. Zajedno mu govornik obeta, da če posebno danes Najvišjega prositi, da ga naj On za njegovo požrtvovalno, vztrajno službovanje po zasluženju poplača, in mu milostivo podeliti blagoizvoli, da preživi po njegovej presvetej volji še nekoliko ugodnih let v krepkem zdravju. Po dovršenem govoru moli o. guardian za srečo in blagor jubilarja in mu položi na glavo venec iz cvetečih rož, veleč: Venča naj te Gospod po preteku sedanjega življenja. Na to pojó bratje prekrasni psalm: „Ecce quam bonum et jucundum, habitare fratres in unum“, t. j.: O kako dobro in prijetno je, če bratje v složnosti skupaj živé. Da, bilo bi res želeči, da bi ta psalm bili poslušali oni, kateri o vsaki zgodi naglasujejo človekoljubje in bratinstvo, ali pozabljajo, da kjer ne vlada ljubezen krščanska, katero nas sv. Evangelij uči, tamo ni niti pravega človekoljubja niti bratinstva. Prelep je bil tudi blagoslov, katerega je izrekel o. guardian v imenu presvete Trojice nad jubilarjem in navzočim ljudstvom. Na konci je bila zahvalnica: „Te Deum laudamus“, in tako je bila cerkvena slovesnost vsem v srce segajoče dovršena. Po slovesnim obredu častitajo vže v zakristiji svečarju duhovniki in njegovi redovni bratje, kateri se vsem zahvaljuje. Opoludné je bil v samostanu prijateljski obed v proslavo jubilarjeve slovesnosti pripravljen, h kateremu so povabljeni bili mej drugimi nekateri gospodje duhovniki na čelu prečastiti gospod metliški prošt Franc Sal. Dovgan, gradski načelnik, šolski ravnatelj in še nekoliko drugih odličnih meščanov.

Pri prav veselem obedu so se vrstile mnogo-vrstne zdravice, največ pa čast. staremu g. jubilarantu. S tem je bil prekrasni dan dovršen. Tudi mi njegovi rojaki veleč. starini svečeniku o. Gilbertu iz srca častitamo želeči, da mu dobri Bog dá tudi zlato mašo zdravemu in veselemu doživeti. Bog usliši naše želje!

Domače vesti.

(Premovanje govedi v Novem Mestu) ne bode letos, ter se je prelozilo na prihodnje leto. — Vzrok temu bode najbrže kužna bolezen na parkljih in gobcu.

(Obhod delne proge dolenjskih železnic od Grosupljega na Kočevje.) Trgovinsko ministerstvo je naročilo politiški obhod

delne proge dolenjskih železnic od Grosupljega na Kočevje z ukazom z dne 23. septembra t. l. in s tem vred izvršitev razlastitvenih obravnav in ognjevarnih naprav. — Podrobni načrti te proge in načrti za odkup dotičnih zemljišč so razgrnjeni na upogled v razglašeni obrokih pri c. kr. okr. glavarstvih v Ljubljani in v Kočevju, oziroma pri občinskih uradih na Grosupljem, v Slivnici in v Račini, dalje v Vidmu, Vel. Lašičah, Sv. Gregoriju, Velikih Poljanah, Šušjem, Jurjevici, Ribnici, Dolenji Vasi, Srednji Vasi in Kočevju. Prej omenjena delna proga se pričenja na Grosupljem, drži čez Slivnico in Čušperk ter se vrača pri Zdenski Vasi proti zahodu na Dobropolje, od tod čez Vel. Lašiče na Ribnico in na Kočevje. Gori navedena komisijska opravila se bodo, začeni vsakikrat ob 9. uri dopoldne, vršila po tej vrsti: dne 19. oktobra t. l. od Stranske Vasi do Predol v katastralnih občinah Stranska Vas, Grosuplje in Slivnica; dne 20. oktobra od Predol čez Čušperk do meje občin Račina in Zdenska Vas v katastralni občini Račina; dne 21. oktobra od navedene občinske meje do Predstrug, v katastralnih občinah Zdenska Vas in Cesta; dne 22. oktobra od Predstrug do Prelesja v katastralnih občinah Videm, Cesta in Vel. Lašiče; dne 23. oktobra od Prelesja do Gorenjih Lazov pri Žlebici v katastralnih občinah Dvorska Vas, Male Poljane in Velike Poljane; dne 24. oktobra od Gorenjih Lazov do Gorenje Vasi v katastralnih občinah Sušje, Velike Poljane, Jurjevica in Gor. Vas; dne 26. oktobra od Gorenje Vasi do Lipovca in Makoše v katastralnih občinah Ribnica, Goriča Vas in Prigorica; dne 27. oktobra od Lipovca do Kovlerjev v katastralnih občinah Dolenja Vas, Kovlerji in Srednja Vas; dne 28. oktobra od Kovlerjev do Kočevja v katastralnih občinah Srednja Vas in Kočevje. Udeležencem je tudi dano na voljo, pri teh komisijah vlagati ugovore zoper zahtevane razlastitve ali opombe zoper železniški načrt sam.

(Velikega sulca), kateri je tehtal 26 starih funtov ujel je g. St. pod jezom pri mestnem mlinu. V naši Krki se še vedno ujamejo lepe ribe, toda po vsem svetu slovečih rakov ne bomo še kmalu v njej imeli.

(Iz Doljnih Retij) se poroča, da je Levstikovo rojstno hišo kupil Franc Tomšič, krojač iz Srobotnika. To se je poročevalcu Grudnu zdelo potrebno omeniti, ker je bila ta klasična hiša dolgo časa brez vsega prometa. A zdaj se nadomestuje lesena stena z zidom.

(V Šent-Vidu) nad Ljubljano so obhajali dne 4. oktobra prelepo slavnost; 25letni spomin, od kar se je tamo ustanovila čitalnica — pa odkritje spominske plošče, ki se je vzdala v cerkveno steno v spomin mnogozaslužnemu pokojnemu žup-

niku Blažu Potočniku. Ta gospod je ustanovil Šent-Viško čitalnico, bil požrtvovalen narodnjak, pisatelj in pesnik slovenski — kot duhovnik pa vedno prijazen, vesel in šaljiv oče svojim faranom.

(I. Letopis slovenskih posojilnic 1890.) G. Lapajne, ravnatelj meščanske šole v Krškem je sestavil po naročilu načelnštva „Zveze slovenskih posojilnic“ omenjeni letopis. Kaže nam, kako velik napredek so storile slovenske posojilnice v zadnjih 20 letih v korist dragemu našemu narodu. Takrat, pravi g. pisatelj, ni bilo še nobene razen „Obrtnega pomožnega društva“ v Ljubljani. V letu 1891 pa je vže 47 posojilnic ustanovljenih. S ponosom gledamo na te naše zavode, ki se vse brez izjeme v svojem večjem ali manjšem delokrogu trudijo, da bi ljudstvo na eni strani k varčnosti vzbujale, na drugi strani pa mu pomagale s posojili na nizke obresti in krajše obroke, ob enem pa s slovenskim uradovanjem in občevarjem pospeševale slovensko omiko in varovale čast slovenskega jezika in slovenske narodnosti. Bog daj, da bi se tem posojilnicam pridružil še mnogo drugih, ki naj bi naš narod povzdignile v gmotnem in duševnem oziru!

(Slovansko pevsko društvo na Dunaji) razpošilja naslednjo okrožnico: „P. n. pevcem in pevkijam slovanskim na Dunaji! Petje je vedno bilo krepak faktor v življenju narodov v obče, posebe pa še slovanskih. S pesnijo Slovan vzdihuje in vriska, s pesnijo se veseli in krepi, v pesni javlja iskrene svoje želje in izrazuje čustva svoja, narodna pesen slovanska je čisti in neizkaleni sok v životnem njegovem deblu. To jasno spoznanje prisililo je pred več ko 30 leti nepozabljive utemeljitelje našega društva, da so razvili na Dunaji zastavo, pod katero naj bi se zbirale razkropljene pevske moči slovanske; z gojenjem pesni slovanske gojila bi se naj ob enem tudi prepotrebna iskrena slovanska vzajemnost, da bi s tem dosegel se visoki cilj, da bi vsak sveto služil višim interesom, krasni domovini slovanski in vesoljnemu Slovanstvu. To zastavo je naše društvo več ko 30 let čvrsto in visoko držalo kviško, tej hoče i nadalje verno ostati vztrajno, tudi pri nepovoljnih slučajih, krasna ta zastava bodi tudi v bodočem letu središče, krog katerega se bodo radostno zbirali vsi somišljeniki, katerim je mati narava v prsi usadila navdušeno slovansko srce, a s tem navdušenim srcem podarila jim tudi krasni dar petja. Vsi vi pevci slovanski, vse vi pekinje slovanske, hitite pod to zastavo, radostno vas bomo pozdravljali. — Pevske vaje moškega zbora so vsak petek od 1/28. ure do 1/210. zvečer, I. Salvatorgasse 12, za dame pa vsak ponedeljek od 5. ure popoldne do 1/27. ure zvečer v dvorani „Slovanske Besede“ I. Wallnerstrasse 2. Pevsko leto prične se s 1. oktobrom

1891. Členi pevci in podpirajoči sprejemljejo se vsaki dan pri gosp. predsedniku: Z Bouchalu I. Tiefer Graben 11. Na veselo svidenje! Živio!

Odbor.

(Podobice s slovenskim branjem.) Od slavne „Katoliške bukvarne“ v Ljubljani smo dobili po jeden vzorec novih podobice s slovenskim branjem „Svete misli in želje bogoljubne duše“ pa „Kraljica sv. rožnega venca“. Podobice so res tako krasne, da smo videli doslej malo podobnih. Priporočamo je s polnim prepričanjem vsem, ki podobice potrebujejo. Dasi je cena precej velika — 100 podobice stane 4 gld. 50 kr. — vendar primeroma h krasoti niso predrage; dosti-krat se naroča iz tujine slabše blago za dražje novce.

(Puška repetirka.) Naš neumorni rojak g. Andrej Komel pl. Sočeban, c. in kr. major v pokoju, je podal našim slovenskim vojakom zopet novo knjižico, ki jim boje jako koristna. Ne bomo o njej mnogo govorili, vsaj je g. pisatelj znan, kot strokovnjak v vojaških rečeh. Opomnimo le, da jo pridjani slovarček še posebno priporoča. Knjižica stane 20 kr. Dobi se kakor vse druge od g. majorja izdane knjige pri g. pisatelju (Grazbachgasse 40) ali v Ljubljani: v Katoliškej Bukvarni, pri Gontini-ju in Kleinmayr-u.

(„General-Karte von Krain“) je dalo na svetlo jako delavno založništvo Ig. pl. Kleinmayr in Fed. Bamberg. V lepej obliki je tu res jako dobro narisana naša draga domovina: To z vsem pravom pohvalimo; ali ene reči ne moremo pohvaliti: naša lepa slovenska imena so pisana deloma v groznem jeziku — v nemškem pravopisu. Sicer pa lepo karto priporočamo kot jako natančno.

Smešnice.

(Na lovu) Lovec (pastirju): Ali nisi videl tu mimo teči zajca? Pastir: O pač! Lovec: Kedaj in kam se je obrnul? Pastir: Na svetega Martina dan bo že dve leti, kar je tu mimo tekkel.

(Težavno delo.) Soproj (soprogi, katera je gledala po časopisu za nošo eblek): Kar sva oženjena ne delaš drugzega, kakor brkaš po tem časopisu, jaz si vsaj sam cigarete delam.

(Pred sodnijo.) Zagovornik: Gospoda, jaz nikakor ne morem misliti, da bi bil obtoženec sposoben za takò iprefrigano tatvino. Zatoženec (ponosno): Oho, to je razžaljivo za-me.

V mesecu septembru v Novo Mesto vračujoča se pisma:

Anna Avsec, Wien. — Schiff's Exped., Hamburg. — Ant. Spendar, Laibach. — Fr. Eršte, Looklo N. Am. — Ant. Krkoč, Priboj Bosnia. — Jos. Salohar, Pronica (rec.) — Emma Kuralt, Graz. — Jože Maurer, Fünfkirchen. — Ant. Turk, Bernsville N. Am. — Karl Prime, Lyons N. Am. — Franc Čampa, Cleveland N. Am. — Franc Jakše, Calumet. — John Schime, Irondorf. — Marija Supanc, St. Jernej. — Ant. Misajec, Lizabet N. Am. (rec.) — Franc Veršaj,

Ljubljana. — Johann Hirsch, Wien. — Ana Buzik, Ratschach. — Janez Kastelic, (?) N. America. — Po-točnik Lojze, Maribor. — (?) Meidling. — Luka Biluga, Michigan. — Josef Höferle, Aschland N. Am. — Mateo Antonie, Koreo Itak Brasilien. — Miha Klemenčič, America (rec.) — Josef Matah, Zagrab. — Elizabeth Reymauer, Wien. — Alojzija Bohte, Triest. — Margarethe Keber, Währing. — Josef Permauer, Neu York (rec.) — Murn Johann Paidall.

Loterijske srečke.

Trst	3. oktobra	17	44	73	24	36
Gradec	10. „	70	80	68	20	90

Št. 80

(197)

Razglas.

Zaradi oddaje popraviljanja in novega prekritja zvonika s ploščevino in beljenja cerkve in zvonika v Adlešičih, vršila se bo 26. oktobra 1891. ob 10. uri zjutraj v farovžu v Adlešičih zmanjševalna licitacija. Vse popravilo z gradivom, ročnim delom in vožnjo vred preračunjeno je na 815 gld. 54 kr. Pred licitacijo položiti je 81 gld. 55 kr. varščine.

Stavbeni odbor za popravilo zvonika v Adlešičih 9. oktobra 1891.

Ivan Šašelj.

načelnik in župnik.

Suhe, mehke deske,

različne debelosti in dolžine, prodá gozdarski urad kneza Auersperga v Soteski, pošta Dvor. (179—3)

Hiša št. 14 v Toplicah

z vsem posestvom vred se takoj dá v najem, ali se tudi prodá. Več se izve ravno tam. (198—2)

Dobra kupčija za Amerikance.

Grajsčina „Brlog“ pri Metliki prodaja v lepem kraju oranega zemljišča, luke, gojzde, vinograde, stanovanja, moltnice, žago in brod na Kolpi za vsak denar. — Cena za jeden oral se računi od 100 gld. naprej. — Kdor želi kaj kupiti, natančneje izve pri gospodu c. kr. notarju Francu Štajeru v Metliki in pri grajsčini v Brlogu. (180—3)

V svojo prodajalno z mešanim blagom sprejemem ne premlado

— **deklo** —

katera mora biti pridna ter zanesljiva pri tem porabljava v prodajalnici. Znati mora tudi šivati. Plača po dogovoru.

(195—2)

F. Skušek.
Metlika.

Natakarica

ne prestara, katera ume nekoliko jedi pripravljati in je zmožna v računstvu se sprejme v službo 1. novembra proti mesečni plači 8 gld., kje pové iz prijaznosti vpraviništvo „Dol. Novic“. (203)

Žalost in veselje,

spisal Andrejčkov Jože,

mična povest je izšla v 36., 37. in 38. zvezku „Narodne biblioteke“ ter stane nevezana 45 kr., lično vezana 60 kr. — Dobi se pri g. Jan. Krajcu v Novem Mestu in po bukvarnah.

Dečka,

kateri zna slovenski in nemški, poštenega vedenja ter star kakih 14—16 let, sprejme proti takojšnji plači kavarnar Schmidt v Novem Mestu. (204)

Dražba!

Dne 19. oktobra t. l. bo se po javni dražbi prodalo pri knez Auerspergovih železni tovarni na Dvoru: suknarsko in specerijsko blago, prodajalnična oprava, pohištvo, jeden konj, kočija, tovarni vozovi, železnina in različne druge uporabne stvari. (196)

Obrtno spisje

sestavil

Anton Funtek,

c. kr. strokovni učitelj v Ljubljani.

Dobi se pri g. J. Krajcu po 80 kr., trdo vezano 90 kr.

(200—1)

Naprodaj.

30 veder dobrega starega vina l. (1890). suhe hrastove dile, razne dolgosti in debelosti ima naprodaj

Janez Dular

v Cegelnici pri Novem Mestu.

Kupuje se

(198)

OVES.

Ponudbe z naznanilom cene in množine naj se pošljejo „Dolenjskim Novicam“ v Novem Mestu.

Viseča pratika

za leto 1892,

slovenska in nemška, je izšla v tiskarni Jan. Krajca v Novem Mestu. — Cena 25 kr.

Ravno tam dobi se tudi

mala in velika pratika.

(160—5)

Zalogo

nagrobnih vencev z napisi

ima

Tone Virant v Novem Mestu.

Naročila po pošti se točno izvršujejo.

Sadno drevje.

V deželni kmetiški šoli na Grmu, oddajala se bodo meseca novembra, marelična, ringlotna, ter breskvina, nizko požlahtnena drevesca, in pa visoko debelate jablane, bruške, orehi. — Cena marele, ringlotov, breskev je 20 kr. komad, isto tako orehov, jablan in brušk pa 25 kr. (205—1)

(202—1)

Naprodaj je domačija

iz proste roke, obstoječa iz pol grunta, hoste, vinogradi in travniki, hiša in gospodarsko poslopje v dobrem stanu. (Cena 3500 gld.)

Janez Bele.

Gorenja Straža pri Novem Mestu, pošta Toplice.

(199—1)

Naprodaj.

Živinorejcem in poljedelcem se priporočajo: slamo-reznice, repo-reznice, stroji za koruzo ružiti in drugi stroji iz najbolj slovečih tovarnic po najnižji ceni pri g. Ludviku Smoletu, trgovcu v Sevnici na Spodnjem Štajerskem. — Pri njem se tudi dobi vsako vrstno železninsko, specerijsko blago, usnje itd. po najnižji ceni; on tudi kupuje po najboljši ceni vse deželne pridelke.

GOSTILNA

v hiši št. 75 na glavnem trgu, v Novem Mestu se odda s 1. jan. ali pa tudi s 15. junijem 1892 v najem. Več pové A Rajec urar v Novem Mestu. (201—1)

Stanovanje.

Lepo stanovanje na glavnem trgu v Novem Mestu v prvem nadstropji h. št. 75 se s 1. februarjem odda. Obstoji iz štirih sob, kuhinje, kuhinske shrambe, drvarnice, kleti, kašče. — Pogoje oddaje pové lastnik hiše, stanujoč na Grmu. (206—1)

Dve novi cerkveni uri.

Prva za zvonove do 10 stotov velja 200 do 250 gld. — Druga za zvonove od 20 do 30 stotov stane 300 do 350 gld. Delo je dobro in jamčim za deset let.

Janez Brunskole,

urar na Vrčicah št. 18, pošta Semič.